

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14.670
Tarih : 23.10.2025

36107

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ* tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederiz.

Mahmut BENDAR

Van Milletvekili

6-9 Ekim 2014 tarihleri arasında yaşana Kobani eylemleri kapsamında bir çok yurttaş mağdur olmuş ancak aradan geçen süreye rağmen hakikatler açığa çıkarılmamış, suç işleyenler yargılanmamıştır. Bu bağlamda Şehriban Sertkal'ın durumu, Amnesty International ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı raporlarında vurgulandığı üzere, işitme ve konuşma engelli bir bireyin mağduriyetini yansıtmaktadır. Konu daha önceki dönemlerde de TBMM gündemine taşınmasında rağmen yurttaşın mağduriyeti giderilmemiş, zararı tazmin edilmemiş ve sorumlular yargılanmamıştır. Kamuoyuna yansıyan haberlerde hakkındaki suç iddialarından beraat ettiği halde Sertkal'ın mağduriyetinin sürdüğü vurgulanmıştır. Bu durum, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AIHS) 3. maddesi (işkence ve insanlık dışı muamele yasağı), 13. maddesi (etkili başvuru hakkı), Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 15. ve 16. maddeleri (işkence ve istismardan korunma yükümlülüğü) ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesi (yaşam hakkı), 40. maddesi (etkili başvuru hakkı) ve özellikle 61. maddesi (engellilerin korunması) kapsamındaki devlet yükümlülüklerini doğrudan ilgilendirmektedir. Şehriban Sertkal, engelli bir birey olarak Kobani olaylarında ağır yaralanmasına rağmen fail olarak yargılanmış ve ceza davasından (Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 2015/185 Esas) beraat etmiştir (Yargıtay onayı: 2018/1317 Karar). Buna rağmen idari tazminat talebi reddedilmiştir (Gaziantep 2. İdare Mahkemesi 2016/188 Esas; Bölge İdare Mahkemesi 2018/5554 Karar; Danıştay 2023/1741 Karar) ve dosya halen Anayasa Mahkemesine gönderilmiştir (2023/53384). Kobani olaylarından bu yana geçen 11 yıl, mağduriyetin derinleşmesine yol açmıştır.

Şehriban Sertkal, işitme ve konuşma engelli bir birey olarak Kobani olaylarında vurulmuş, kalıcı felç geçirmiştir. Ceza davasında (Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 2015/185 Esas) beraat etmiş (Yargıtay onayı: 2018/1317 Karar), idari tazminat talepleri ise reddedilmiştir (Danıştay 2023/1741 Karar). Dosya kapsamında Anayasa Mahkemesi'ne (2023/53384) başvurulmuştur. Olayın üzerinden geçen 11 yıl, mağduriyetin derinleşmesine yol açmıştır.

Bu süreçte engelli maaşı ve temel bakım ücretlerinin (hasta bezi, sonda vb.) kesilmesi, Şehriban Sertkal'ın yaşamını sürdürebilmesini ve en temel ihtiyaçlarını karşılamasını imkânsız hale getirmiştir. Engelli maaşı ve bakım ödemeleri, 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu uyarınca bir hak olup, bu hakların keyfî biçimde kesilmesi hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Devletin engelli bireyleri koruma yükümlülüğü Anayasa'nın 61. maddesiyle açıkça düzenlenmiştir: "Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır." Bu anayasal yükümlülüğe rağmen engelli maaşı ve bakım ücretlerinin kesilmesi, mağduriyetin artırılması anlamına gelmektedir. Ayrıca, bu durum Türkiye'nin taraf olduğu BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 28. maddesinde düzenlenen "yeterli yaşam standardı ve sosyal koruma" hakkıyla da açıkça çelişmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınız, engelli bireylerin korunması yükümlülüğü (AIHS Madde 3, BM Engelli Hakları Sözleşmesi) kapsamında, Şehriban Sertkal'ın yaralanmasına rağmen neden fail olarak yargılandığını açıklamakta mıdır?
- 2) Şehriban Sertkal'ın engelli maaşı hangi gerekçeyle kesilmiştir? Bu kesinti, kişisel bakımını ve yaşamını idame ettirmesini imkânsız hale getirmekte değil midir?
- 3) Şehriban Sertkal'ın hasta bezi, sonda gibi temel bakım ödemeleri neden kesilmiştir? Bu kesinti engelli bireyin günlük yaşamını nasıl etkilemektedir?
- 4) Sertkal, ceza davasında beraat etmiş ve tazminat talebi halen Anayasa Mahkemesi'nde derdestken, neden mağduriyet artırılarak engelli haklarından yoksun bırakılmıştır? Bu kasıtlı bir uygulama mıdır?
- 5) Engelli maaşı ve bakım ücretlerinin kesilmesi, mevcut Anayasa Mahkemesi dosyası (2023/53384) ile bağlantılı mıdır? Yargı sürecinde olan bir davadan dolayı sosyal hakların kesilmesi, "masumiyet karinesi" ilkesine aykırı değil midir?
- 6) Şehriban Sertkal'ın engelli haklarının iadesi ve mağduriyetin giderilmesi için Bakanlığınız ne tür adımlar atacaktır?
- 7) BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 28. maddesi ile Anayasa'nın 61. maddesi uyarınca engelli bireylerin sosyal korunması için kesintilerin yeniden başlatılması planlanmakta mıdır?
- 8) Bakanlığınız, engelli bireylerin hak kaybına uğramaması için denetim mekanizmalarını nasıl işletmektedir? Sertkal'ın dosyası özelinde herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
- 9) Bu süreçte aileye engelli bakımında destek ve koruma sağlanmış mıdır?
- 10) Aileye bu kesintiler konusunda önceden bilgilendirme yapılmış mıdır? Eğer yapılmış olsaydı, mağduriyetlerin önlenmesi mümkün değil miydi?